

Kružno putovanje sa brodom »Jedinstvo«

Dr. Miro Murvar

To nije bilo obično putovanje, ni obična ekskurzija reklamirana od kakve turističke agencije da bi napravila dobar biznis. To je bio doživljaj pun atrakcija na jednom od najljepših jugoslavenskih brodova koji je deset mjeseca, prepun stranaca, većinom iz Zapadne Njemačke, neumorno i ponosno sjekao modro platno sad mirnog, sad ustalasanog Jadranskog, Jonskog i Egejskog mora. Prevezio je žene i ljude, mlađe i starije koji su se tokom putovanja na brodu toliko približili jedan drugome, kao da su članovi iste obitelji, i sporazumjevali se međusobno, iako su bili iz raznih krajeva svijeta i govorili raznim jezicima.

Svi su bili oduševljeni organizacijom koja je vladala na m/b »Jedinstvo«. Razumljivo je da su gosti bili osobito zainteresirani kabinskim smještajem i hranom na brodu. I mislim da jedan stariji liječnik Nijemac nije pogriješio, kad je rekao: «... pa kod nas je na brodu svaki dan banket!» A jedan hoteljer iz Sjeverne Italije, ushićen obilnošću i kvalitetom raznovrsnih jela, kazao je da serviranje mladih, spretnih i uglađenih brodskih konobara ide kao po vrpci.

Svakako treba istaći brodskog spikera, predstavnika »Turope«, zapadno-njemačke turističke agencije koja je kroz sezonu organizirala izlete sa m/b »Jedinstvo«. On je uvijek tokom dana sa puno duha i znanja preko megafona na njemačkom, engleskom i talijanskom jeziku govorio o raznim interesantnostima onih krajeva pored kojih smo prolazili, tako da je svojim enciklopedijskim razlaganjem držao u prijatnoj napetosti sve prisutne. Na polasku iz Venecije, dotaknuvši se prošlosti toga rijetkog grada, nije propustio da nam priča o mletačkim palatama i crkvama, pjacama i spomenicima, kanalima i mostovima, te o slikarstvu i drugim granama umjetnosti, zbog čega su Mleci nadaleko poznati. Ploveći obalom Dalmacije govorio je o Visu, nekadašnjoj grčkoj koloniji, o starom kazalištu na Hvaru, o korčulanskim brodograditeljima i klesarima, o herojstvu peljeških kapetana. Govorio je o postanku starog Dubrovnika, o dubrovačkim zidinama i o monumentalnim historijskim zgradama, kojima obiluje ovaj grad, nekad kolijevka jugoslavenskog literarnog stvaranja, čiji je bljesak zračio i preko granica tadašnje Dubrovačke Republike, kroz vjekove.

Uplovivši u grčke vode stao je da nam reda mitološke bogove i titane i njihove međusobne borbe; nije zaboravio da spomene Schliemanna i Homera, Delfe i Olimpijske igre, uređenje Atenske države, Termopile i Salaminu, Temistokla i Perikla, grčke filozofe, pjesnike i kipare, Partenon i Akropolu i t. d. i t. d. . . Pričao je o svemu sa toliko rafiniranog poznavanja materije da su njegove riječi bile niz općekulturnih, zabavnih i poučnih predavanja. To je bila rekapitulacija klasične starine, neohelenizma, bizantinske vladavine, epohe križarskih ratova — sve poznati događaji iz davnina, što ih je nizao na jedan duhoviti način izlaganja. Svi smo ga sa oduševljenjem slušali. Zasebna tačka koju je vrijedno spomenuti jesu izleti sa najmodernijim autobusima u okolna mjesta gdje smo pristajali i gdje je omogućeno putnicima da se preko vodiča upoznaju sa znamenitostima pojedinih gradova. Obašli smo Dubrovnik, afirmiran u svijetu kao priv-

lačni centar međunarodnog turizma; Krf sa dvorcem jedne austrijske carice i sa otokom Vido gdje je u I. svjetskom ratu, napustivši svoju porobljenu domovinu, pokopan velik broj srpskih boraca; Atenu žarište helenističke kulture, sa Akropolom i drugim starinama, te na kraju divni Rodos i Lindos sa kulama Johanitskih ritera. Sa Rodosa smo pristali u Iteju, inače neugledan primorski gradić sa kućama od nepečenih opeka, ali važan zbog toga što nas je dobar asfaltiran put odatle vodio, pored doline sivkastozelenog gustog maslinika, u prastare Delfe, najčuvanije proročište ondašnje Grčke, gdje je na podnožju žumovitog Parnasa svećenica Pitija, sjedeći nad parom koja se dizala iz pećine, u transu proricala budućnost vojskovođama i kraljevima pred odlučnim bitkama.

Večer pred Venecijom bila je svečana. To je bila oproštajna večer, večer puna vedrog raspoloženja, u kojoj su svi bili osobito veseli: ozbiljni univerzitetški profesori i fabrikanti, vlasnici hotela i direktori, činovnice i namještenici, inženjeri i liječnici, posada broda i razdragani »barba« koji je te večeri održao govor pri rastanku. Govorio je i spiker — predstavnik »Turope«, zahvalivši se sa nekoliko srdačnih riječi kapetanu i posadi broda. A na kraju je jedan od njemačkih turista u prigodnoj besjedi istakao cjelokupnu brodsku ekipu, oficire s komandantom na čelu i nadasve odličnu ugostiteljsku organizaciju broda.

Poslije obilne i ukusno servirane večere, prodefilirali su konobari (stjuardi, kako ih Nijemci nazivaju) i šef-kuhar u svojoj bijeloj profesionalnoj uniformi i s nešto malo nakrivljenom kuharskom kapom na čelu. On je veliki majstor i pravi umjetnik u pripremanju jela, čime su se i svi putnici na brodu složili, odavši mu priznanje dugotrajnim i burnim aplauzom, dok je zadovoljno koračao salama blagovanja.

Po završenoj večeri, koja je zbilja ličila na gala banket i održanih govora, prešlo se je u bar. Sala je za tu večer bila specijalno ukrašena raznobojnim lampionima. To je bila oproštajna noć, to je bila svečana i zadnja noć. To je bilo, u ovoj sezoni, završno putovanje m/b »Jedinstva« koje je već sutradan išlo na zasluženi odmor. Ta je noć bila najsvečanija. Vrhunac sveopćeg veselja i štimunga, čemu je naročito doprinio odličan brodski džez-kvartet. Bal je otvorio do, način broda simpatični »barba« sa »admiralskim« šeširom od kartona na glavi, a zatim je ples nastavila ustreptala mladost i starija godišta kojima tom prigodom nije smetala ni kostobolja, ni čelavost, ni ozbiljnost položaja što su ga zauzimali u društvu. Svi su imali na glavi šarene i raznobojne šeširiće od papira. Svi su bez razlike bili u dinamici duha i raspoloženja. Svi su htjeli da se raduju i bili su iskreno radosni da bi zaboravili na onaj oštar tempo rada i života što su ga ostavili u domovini i što ih opet čeka po napuštanju broda.

Džez je trešao bučnom dvoranom »Jedinstva« . . . A onaj stariji doktor Nijemac, koji je na početku ovog prikaza rekao da je ovdje na brodu svaki dan banket, sada je na kraju nešto malo izmjenio svoje mišljenje. Sa crvenim šeši-

rićem na glavi, odavši i našoj »Šljivovici« specijalno priznanje, omotan i obasut »serpentinama« i »korjandulama«, podvikivajući oduševljeno »das ist lustig, das ist toll, das ist raffiniert«, (ovo je veselo, ovo je divno, rafinirano) — u povjerenju je nešto glasnije šapnuo brodskom liječniku na uho »wissen Sie Herr Kollege, das ist mehr wie ein Banket, das ist Silvesternacht!« (znate g. kolega ovo je više nego banket, ovo je proslava stare godine).

Najposlije je ovoj sveopćoj ustalasanosti došao kraj. Signal je dao džez sa zadnjim šlagerom »Aufwiedersehn«. A sutradan 20. oktobra 1959. je sve nas čekala Venecija i rastanak, sa više ili manje uzbuđenja i sa ponekom uspomenom koja s vremenom izbledi ili koja se možda i ne zaboravlja. Rekli smo im »zbogom« na odlasku. »Ne zbogom« — mnogi su nam odgovorili — »mi se vraćamo u našu domovinu gdje ćemo opet intenzivno nastaviti s radom da bismo se dogođine možda ponovno sreli s vama na »Jedinstvu«. Za to doviđenja!«

Odjednom je nastala na brodu tišina. Rečeno nam je da se svi sakupimo u dvorani bara. Jedan od direktora »Turope« iz Minchena uspeo se na brod. Komandant ga je pozdravio i predstavio skupljenoj posadi. Direktor je u podužem govoru istakao posadu i rukovodstvo broda, te sa zadovoljstvom naglasio da za čitavo vrijeme kružnih putovanja »Jedinstva« nije bilo ni najmanje reklamacije od strane putnika. Pohvalivši sposobnost oficira i zapovjednika, revnost posade i ugostiteljsku organizaciju na brodu, biranim rječima prenio je cjelokupnom kolektivu »Jedinstva« osobitu blagodarnost uprave »Turope« koja se našla pobuđenom da, preko njega, svakog pojedinog člana na brodu nagradi za zasluženi i požrtvovani rad. Na kraju je završio naglasivši da je m/b »Jedinstvo« jedan od najljepših i najboljih brodova te kategorije na Mediteranu i da budemo s pravom ponosni, direkcija Jadrolinije i mi svi, što na takvom brodu leprša zastava naše nacije.